

PHÂN TÍCH TÁC PHẨM BẮT SÁU RỪNG U MINH HẠ CỦA PHẠM MINH TÀI

1. Phân tích văn bản Bắt sáu rừng U Minh hạ - Bài văn mẫu số 1

Sơn Nam là một nhà văn có lối kể chuyện mộc mạc, giản dị mà sang rõ mang nét riêng độc đáo của cảnh vật, tính cách con người được vẽ phác bằng đôi nét đơn sơ mà thấm đượm màu sắc Nam Bộ. Tiêu biểu cho phong cách ấy là tác phẩm "Bắt sáu rừng U Minh Hạ", nhà văn đã dẫn dắt người đọc đi từ bắt ngờ này đến bắt ngờ khác qua cuộc truy bắt cá sáu của ông Năm Hên.

Câu chuyện xoay quanh nhân vật Năm Hên - một ông già làm nghề bắt cá sáu. Năm Hên mang đậm nét tính cách của người dân Nam Bộ trong buổi đầu đi tìm đất mới để sinh cơ lập nghiệp. Trước hết, ông là một người thật thà, đôn hậu, giản dị, khiêm tốn. Tuy cung cách xuất hiện của ông rất lạ: "Trong xuồng, vồn vện có một lọn nhang trần và một hũ rượu.

Từ sớm đến chiều, ông bơi xuồng tới lui theo con rạch mà hát". Lại nữa, bài hát ông nghe sao "ảo não rừng rợn" như thể đang dụ dỗ một linh hồn oan khuất nào đó. Nhưng khi thấy bà con có vẻ nghi ngờ, thiếu tin tưởng về cách bắt sáu bằng tay không của mình, ông Năm Hên đã thật thà bộc bạch: "Tôi đây không tài giỏi chi hết, chẳng qua là biết mưu mẹo chút ít, theo như người khác thì họ nói là bùa phép để kiếm tiền...".

Câu chuyện nổi bật lên hình ảnh thiên nhiên cực nam vô cùng nguy hiểm. Câu truyện như tái hiện lại toàn cảnh thiên nhiên vùng U Minh hạ cũng như cảnh sinh hoạt, mưu sinh của người dân nơi đây. Thiên nhiên hiểm trở đó chính là thiên nhiên rừng xanh nước độc ấy – rừng U Minh, đặc biệt trong chốn rừng thiêng ấy còn có cả đàn sáu. Những con cá sáu nguy hiểm đã giết hại biết bao nhiêu người dân nơi đây.

Họ phải vào rừng để kiếm ăn kiếm kế sinh nhai nhưng ở đó cũng có thể địa ngục của họ nếu như họ gặp đàn sáu ấy. Chúng to khỏe và nguy hiểm khiến ai là dân trong vùng ấy đều sợ, họ chỉ biết khóc lóc thương tiếc những người thân xấu số của mình chứ chưa ai dám động đến chúng "nhưng có tiếng khóc sụt sùi đâu đây.

Đó là vài cụ già, bà lão chạnh nhớ đến tổ tiên, đến bạn bè của mình, biết đâu trên bước đường sanh nhai giữa chốn nước đổ rừng xanh, có thân nhân của họ đã bỏ thân vì đàn sáu này. Bó nhang đang cháy kia có giải oan được cái chết của họ không chớ? đã vậy ở dòng sông ấy, rừng U Minh ấy còn có rất nhiều loại động thực vật phong phú và đa dạng.

Nói đến đàn cá sáu chúng không thích những nơi sóng gió mà chúng lại leo lên hẳn ngọn nguồn để sinh sống đặc biệt ở những đoạn hẹp của sông U Minh, những nơi ấy thường là chỗ mưu sinh của người dân Nam Bộ. Thế mà giờ thành nơi sinh sống và địa bàn của chúng chẳng khác nào mang thức ăn đến cho chúng nhưng biết làm sao khi người dân nơi đây sống nhờ rừng U Minh ấy.

Cũng qua lời tường thuật của Tư Hoạch, ai cũng thấy rõ ông Năm Hên là người rất dũng cảm. Phải dũng cảm mới giữ vững được thái độ bình tĩnh trước loài cá sáu dữ mà chẳng chút nao lòng "sợ sáu há miệng hung hăng đòi tấp". Chính nhờ lòng dũng cảm, bình tĩnh, nên ông đã đánh bại được đàn cá sáu ăn thịt người. Bốn mươi năm con cá sáu bị ông thông cổ cho người xuôi chớ về. Loài thủy quái ấy ngoan ngoãn phục tùng cứ như là đã được thuần dưỡng rồi vậy. Với lòng dũng cảm, ông thực sự đã trở thành anh hùng của vùng đất hoang dại này.

Cảnh bắt cá xấu hiện lên thật đầy nguy hiểm cũng thật hấp dẫn người đọc bởi sự khôn khéo và tài tình của ông Năm Hên. Đi theo ông còn có Tư Hoạch. Ban đầu mọi người không tin

ông Năm có thể giết bắt đàn cá xâu nhưng sự thật thì ông có thể. “tới ao sấu, ông Năm hên đi vòng quanh dòm địa thế rồi ngồi xuống uống một chung rượu. Kế đó ông với tôi lấy xuống đào một đường nhỏ, ngày một cạn, từ bờ ao lên rừng chừng mười thước.

Xong xuôi, ông biểu tôi bứt cho ông một nắm dây cóc kèn. Phần ông thì lo đốn một đồng cây mốp tươi, chặt ra khúc chừng ba tấc. lửa châm vô sậy để, cóc kèn xung quanh, bắt cháy xuống đám sậy để trong ao. Chập sau, bị khói cay mắt, ngộp thở, phần thì nước sôi nóng, sấu bò lên rừng theo con đường đào sẵn hồi nãy. Tức thời, ông Năm Hên chạy lại. Sấu há miệng hung hăng đòi tấp ông.

Ông đút vô miệng sấu một khúc mốp. Sấu tấp lại, dính chặt hai hàm răng : như mình ngậm một cục mạch nha quá lớn, muốn há miệng cho rộng để nhả ra cũng không được. Sấu bị khúc mốp khóa miệng, còn cái đuôi đập qua đập lại. Ông Năm xách cây mác nhắm ngay sau lưng sấu mà xấn nhẹ nhẹ để cắt gân đuôi. Đuôi sấu bị liệt. Thế là mình yên trí, lấy dây cóc kèn trói thúc ké hai chân sau của nó lại, chừa hai chân trước để nó bơi tiếp với mình” tất cả những chi tiết ấy đã chứng minh sức khỏe cũng như tài trí của ông Năm Hên.

Truyện " Bắt sấu rừng U Minh Hạ" có dáng dấp riêng, khó lẫn. Chi tiết rất gọi không khí hoang dã, ngôn ngữ đậm đà màu sắc Nam Bộ, cách dựng truyện li kì. Nếu thiếu đi bài hát cầu hồn, câu chuyện sẽ kém phần thiêng liêng, cổ kính và kì bí. Hình ảnh ông Năm Hên, một thợ già bắt sấu dũng cảm, mưu trí, trọng nghĩa khinh tài, chất phác... cho ta nhiều ấn tượng. Ông là hình ảnh người nông dân Nam Bộ đi bắt sấu để chinh phục thiên nhiên, vì hạnh phúc con người và quê hương. “Bắt sấu rừng u Minh Hạ” như một đoạn thiên phiêu lưu kí sáng giá.

2. Bình giảng tác phẩm Bắt sấu rừng U Minh hạ - Bài văn mẫu số 2

Miền Nam không chỉ xuất hiện trong truyện những đứa con trong gia đình của Nguyễn Thi với cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước mà còn xuất hiện lại một lần nữa trong truyện bắt sấu rừng U Minh hạ của Sơn Nam. Nhà văn Sơn Nam cũng đã một lần nữa ca ngợi vẻ đẹp của con người Nam Bộ khi phải đối diện với những khó khăn của thiên nhiên nơi đây. Thiên nhiên càng hoang sơ, nguy hiểm biết bao nhiêu thì con người hiện lên càng đẹp biết bao nhiêu. Vẻ đẹp ấy được thể hiện rất rõ qua nhân vật ông Năm Hên.

Ta như được vui vầy sống giữa một thiên nhiên hoang dã. Rừng tràm bát ngát, nhiều ong mật, cá sấu, rắn rùa, đủ các loài chim quý. Kênh rạch chằng chịt, lấm nước bạc, nhiều phù sa, đầy tôm cá. Một vùng đất giàu có với những con người dũng cảm, trọng nghĩa khinh tài, ngang tàng, bộc trực,... rất đáng yêu.

Tất cả được Sơn Nam tạo nên một không gian nghệ thuật với bao câu chuyện kì thú hấp dẫn, đậm đà màu sắc Nam Bộ, cuốn hút chúng ta. Thấm đượm những trang văn của Sơn Nam là một tấm lòng yêu nước thiết tha, một tình yêu thương chan hòa với thiên nhiên và con người của đất rừng phương Nam Tổ quốc giàu đẹp.

Truyện “Bắt sấu rừng U Minh Hạ” là một trong số 18 truyện rút trong tác phẩm “Hương rừng Cà Mau” xuất bản năm 1967. Tác giả kể lại chuyện ông Năm Hên bắt sấu ở ngọn rạch Cái Tàu tại địa phận làng Khánh Lâm, qua đó ca ngợi những phẩm chất như chất phác, dũng cảm, tài tử và trọng nghĩa khinh tài... của người nông dân Nam Bộ...

Nổi bật lên trên bối cảnh thiên nhiên giàu có, hùng vĩ và dữ dội ấy là những người dân lao động sức vóc, gân guốc, sống mãnh liệt, đầy tài ba, trí dũng - những con người rất đặc trưng cho tính cách Nam Bộ : hào phóng, bộc trực, trọng nghĩa khinh tài, hồn nhiên, cởi mở, tuy có phần cá tin, sùng đạo, mê tín dị đoan nữa... Tác phẩm được viết với một tấm lòng yêu nước thiết tha, một tâm hồn nhân hậu và một thứ ngôn ngữ đậm đà màu sắc địa phương Nam Bộ, ẩn giấu bên trong một nụ cười thông minh, hóm hỉnh mà rất đỗi dịu hiền.

Sức hấp dẫn của *Bắt sấu rừng U Minh Hạ* trước hết là ở lối trần thuật đưa người đọc, cùng với nhân vật truyện, đi từ bất ngờ này đến - bất ngờ khác, hết chuyện lạ nọ đến chuyện lạ kia. Điều kì lạ đầu tiên là, cứ tưởng sấu chỉ ở dưới sông, hoá ra "sấu ở giữa rừng nhiều như trái mù u chín rụng !" Có người lên rừng ăn ong chày về loan báo như thế.

Câu chuyện xoay quanh nhân vật Năm Hên, một ông già làm nghề bắt cá sấu. Năm Hên mang đậm nét tính cách của người dân Nam Bộ trong buổi đầu đi tìm đất mới để sinh cơ lập nghiệp. Trước hết, ông là một người thật thà, đôn hậu, giản dị, khiêm tốn. Tuy cung cách xuất hiện của ông rất lạ: "Trong xuồng, vồn vện có một lọn nhang trần và một hũ rượu. Từ sớm đến chiều, ông bơi xuồng tới lui theo con rạch mà hát".

Lại nữa, bài hát ông nghe sao "ảo não rừng rợn" như thể đang dụ dỗ một linh hồn oan khuất nào đó. Nhưng khi thấy bà con có vẻ nghi ngờ, thiếu tin tưởng về cách bắt sấu bằng tay không của mình, ông Năm Hên đã thật thà bộc bạch: "Tôi đây không tài giỏi chi hết, chẳng qua là biết mưu mẹo chút ít, theo như người khác thì họ nói là bùa phép để kiếm tiền...".

Tác giả miêu tả đàn cá sấu bằng những chi tiết, hình ảnh đầy màu sắc. Giữa một cái ao lớn đàn sấu nổi lên "những vệt đen chi chít" giữa "bức tranh màu xanh" của rừng tràm, của cây lá. Đàn sấu được tả bằng những so sánh, gợi lên cảm giác rừng rợn. Có những con sấu to lớn "nằm dài như chiếc xuồng lườn" (thuyền độc mộc).

Lại có những con sấu rất cảnh giác, hung hăng dùng hai chân trước mà vạch sậy, ngồng mỏ xéo lên trời như hòng sủng thần công đại bác. Một thiên nhiên hoang dã, rừng rợn, kì thú. Tác giả đã mở rộng tầm nhìn, đem đến cho ta những hiểu biết kì lạ, thú vị về thiên nhiên vùng đất mũi bao la chứa đựng bao bí mật.

Đặc biệt là qua tiếng hát của ông Năm Hên, "Tiếng như khóc lóc, nài nỉ. Tiếng như phẫn nộ, bi ai". Ông vừa hát vừa cầm bó nhang cháy dở quơ qua quơ lại, trông thật ghê rợn. Hát mà như tiếng gọi hồn, hát mà như lời nài nỉ, giải oan cho những kiếp người... "có tiếng khóc sụi sụi đầu đây.

Đó là vài cụ già, bà lão chạnh nhớ đến tổ tiên, bạn bè của mình, biết đâu trên bước đường sanh nhai giữa chốn nước đó rừng xanh, có thân nhân của họ đã bỏ thân vì đàn sấu này". Tất cả đều là những chi tiết hết sức gợi cảm, tạo nên không khí một cõi tâm linh bao trùm lên vùng đất U Minh Hạ, trong đó, tưởng như có tiếng khóc than của linh hồn bao kiếp người phải vùi thân nơi đầm lầy, sông nước này...

Đúng vậy, Sơn Nam đích thực là nhà văn của cảnh và người miền cực nam Tổ quốc. Mỗi hình ảnh, mỗi chi tiết, mỗi câu văn của ông đều gợi lên linh hồn của nơi quê hương sông nước đã sinh ra ông. Và tâm hồn rất mực thủy chung ân nghĩa của ông, ông cũng gửi vào những dòng chữ đó.

3. Em hãy phân tích văn bản *Bắt sấu rừng U Minh hạ* - Bài văn mẫu số 3

Sơn Nam (1926 - 2008) còn có bút danh khác là Phạm Anh Tài. Ông là nhà văn Nam Bộ giàu bản sắc, có một phong cách nghệ thuật độc đáo. *Bắt sấu rừng U Minh Hạ* là một truyện ngắn của ông in trong tập truyện *Hương rừng Cà Mau* (1962). Toàn tập gồm 18 truyện, thể hiện sinh động cảnh quan, đời sống, truyền thống lịch sử và phẩm chất tính cách con người ở mảnh đất cực nam của đất nước. Tác phẩm kể về chuyện ông Năm Hên bắt sấu ở ngọn rạch Cái Tàu tại địa phận làng Khánh Lâm, qua đó ca ngợi những phẩm chất chất phác, dũng cảm của người nông dân Nam Bộ.

Câu chuyện như tái hiện lại hoàn toàn cảnh thiên nhiên vùng U minh Hạ cũng như cảnh sinh hoạt, mưu sinh của người dân nơi đây. Thiên nhiên hiểm trở đó chính là thiên nhiên rừng xanh nước đục, đặc biệt trong chốn rừng thiêng ấy còn có cả đàn cá sấu. Những con cá sấu nguy hiểm đã giết hại biết bao nhiêu người dân nơi đây.

Họ phải vào rừng để kiếm ăn nhưng ở đó cũng có thể là địa ngục của họ nếu như họ bắt gặp đàn cá sấu. Chúng to khỏe và nguy hiểm khiến ai là dân trong vùng ấy đều khiếp sợ, họ chỉ biết khóc lóc thương tiếc những người dân xấu số của mình chứ chưa ai dám động đến chúng.

Câu chuyện xoay quanh nhân vật Năm Hên – một ông già làm nghề bắt cá sấu. Năm Hên mang đậm nét tính cách của người dân Nam Bộ trong buổi đầu đi tìm đất mới để sinh cơ lập nghiệp. Trước hết, ông là một người thật thà, đôn hậu, giản dị, khiêm tốn. Tuy cung cách xuất hiện của ông rất lạ: "Trong xuồng, vồn vện có một lọn nhang trần và một hũ rượu. Từ sớm đến chiều, ông bơi xuồng tới lui theo con rạch mà hát".

Lại nữa, bài hát ông nghe sao "áo nã rừng rợn" như thể đang dụ dỗ một linh hồn oan khuất nào đó. Nhưng khi thấy bà con có vẻ nghi ngờ, thiếu tin tưởng về cách bắt sấu bằng tay không của mình, ông Năm Hên đã thật thà bộc bạch: "Tôi đây không tài giỏi chi hết, chẳng qua là biết mưu mẹo chút ít, theo như người khác thì họ nói là bùa phép để kiếm tiền..."

Ông là một người trọng nghĩa khinh tài. Là một con người thật thà, đôn hậu, ông Năm Hên hành động vì nghĩa, không mang lợi lộc gì cho mình. Ông tâm sự: "Nghề bắt sấu có thể làm giàu được, ngặt tôi không màng thứ phú quý đó". Người đọc hiểu ra, khi mới đến đây xưng tên tuổi, quê quán, nghề nghiệp, ông đã cải chính cách gọi về nghề nghiệp của mình là "bắt sấu" chứ không phải "câu sấu" là thể hiện sự ẩn giấu một niềm tự hào thầm kín về công việc của mình, một công việc hoàn toàn vì nghĩa. Ông thấy việc cần là làm, thấy người hoạn nạn là không ngại hiểm nguy ra tay giúp đỡ, chẳng chút tính toán thiệt hơn: "không màng thứ phú quý đó".

Ông còn là một người tài trí hơn người. Cảnh bắt sấu của ông được Tư Hoạch kể lại quá thật tài tình: "lửa châm vô sậy để, cóc kèn xung quanh, bắt cháy xuống đám sậy để trong ao. Chập sau, bị khói cay vào mắt, ngộp thở, phần thì nước sôi nóng, sấu bò lên rừng theo con đường đào sẵn hồi nãy... Ông dứt vô miệng sâu một khúc mốp. Sấu tấp lại, dính chặt hai hàm răng: như mình ngậm một khúc mạch nha quá lớn, muốn há miệng cho rộng để nhả ra cũng không được..."

Lại có những con sấu rất cảnh giác, hung hăng dùng hai chân trước mà vạch sậy, ngồng mỏ xéo lên trời như hống sủng thần công đại bác. Một thiên nhiên hoang dã, rừng rợn, kì thú. Tác giả đã mở rộng tầm nhìn, đem đến cho ta những hiểu biết kì lạ, thú vị về thiên nhiên vùng đất mũi bao la chứa đựng bao bí mật.

Ông Năm Hên là người chuyên bắt sấu ở Kiên Giang đã chủ động tìm đến ngọn rạch Cái Tàu. Ông là người nông dân nghèo. Ông mang một nỗi đau, một mối thù đối với loài sấu hung dữ. Mười hai năm về trước, người anh trai của ông đi phá rừng lập rẫy đã bị sấu bắt mất. Ông đi bắt sấu là để thực hiện một lời thề với vong linh người anh, như ông nói: "Tôi thề quyết trả thù cho anh", ở đâu có sấu là ông đi tới.

Ông Năm Hên đi bắt sấu ở ngọn Cái Tàu chỉ có một mình, có thêm Tư Hoạch dẫn đường vào ao sấu. Quá ngọ thấy một làn khói đen bốc lên ở phía ao sấu u Minh Hạ, ban đầu ngỡ cháy rừng, chập sau khói lượn xuống. Trời vừa xế, Tư Hoạch đã giơ 45 con sấu "còn sống nhẵn" trở về. Tư Hoạch reo lên: "Diệu kè! Diệu kè". Cảnh bắt cá sấu đầy nguy hiểm cũng hấp dẫn người đọc bởi sự khôn khéo và tài tình của ông Năm Hên. Đi theo ông có Tư Hoạch ban đầu mọi người không tin Ông có thể giết được cá sấu nhưng thật sự thì ông có thể. Ông trở về trong sự vui mừng khôn xiết của những người dân nơi đây.

Hình ảnh thảm thương đầy bí ẩn của ông ở cuối truyện, sau khi bắt được đàn sấu: "áo rách vai, tóc rối mù, mắt đỏ ngầu, bó nhang cháy đỏ quơ qua quơ lại trên tay", cứ tưởng như ông đang nhập đồng phải chăng ông thay mặt cho dân làng ở đây hát lên bài kinh "cầu siêu", tựa như lời gọi hồn giải oan cho những linh hồn bị "hùm tha sấu bắt", cho biết bao oan hồn ửng

tử đã vất vưởng lang thang nơi "đầu bãi, cuối gành" trong cuộc đấu tranh vì sự sinh tồn bao đời nay cho cư dân ở đây.

Qua truyện "Bắt sấu rừng U Minh Hạ", chúng ta có dịp hiểu thêm về thiên nhiên vùng đất Nam Bộ - nơi vốn được coi là rừng vàng bể bạc với những cánh đồng lúa mênh mang thẳng cánh cò bay, là tài sản vô giá của đất nước Việt Nam... Chúng ta cũng hiểu thêm về cuộc sống tài trí, tính cách của người dân ở đây và công lao của họ đối với việc mở mang bờ cõi đất nước.

4. Bài văn cảm nhận về tác phẩm **Bắt sấu rừng U Minh hạ** - Bài văn mẫu số 4

Người nông dân Việt Nam luôn phải đối mặt với cuộc sống "một nắng hai sương", "bán mặt cho đất bán lưng cho trời". Họ phải đối diện với thiên nhiên khắc nghiệt. Thiên nhiên với sức mạnh không tưởng của mình đã trở thành rào cản ngăn cản con người trong công cuộc lao động mưu sinh. Ngòi bút nhà văn Sơn Nam cũng đã khắc họa mỗi hiểm họa thiên nhiên mang tên những cá sấu với người dân miền Tây qua truyện ngắn Bắt sấu rừng U Minh Hạ.

Sơn Nam là nhà văn Nam Bộ tham gia hoạt động cách mạng từ sớm. Ông có nhiều đóng góp cho văn học kháng chiến nói riêng, văn học Việt Nam nói chung. Ông sáng tác văn xuyên suốt các thời kì lịch sử của dân tộc. Là cây bút tài năng với tài dựng truyện li kì, xây dựng nhiều chi tiết gợi cảm, ngôn ngữ đậm màu sắc Nam Bộ, nhân vật giàu chất sống.

Truyện ngắn Bắt sấu rừng U Minh Hạ là một trong mười tám truyện ngắn trong tập Hương rừng Cà Mau. Là một truyện ngắn tiêu biểu cho phong cách Sơn Nam với cách xây dựng tình huống truyện độc đáo, ấn tượng.

Cách thức trần thuật ngắn gọn, cách tạo tình huống li kì hấp dẫn, tính cách nhân vật được khắc họa đậm nét, tiếng địa phương được sử dụng vừa phải nên ngôn ngữ trong sáng giản dị... là điểm đặc sắc về nghệ thuật của truyện. Bắt sấu rừng U Minh Hạ là một trong mười tám truyện ngắn của tập truyện này. Truyện Bắt sấu rừng U Minh Hạ kể về sự kiện bắt đàn cá sấu hung dữ đầy kinh nghiệm và mưu trí của nhân vật Năm Hên.

Truyện mở ra một cảnh tượng hoang sơ khủng khiếp của thiên nhiên, một thế giới kì bí, lạ lùng. Mùa khô nước rút, giữa rừng tràm - vương quốc của loài sấu, chúng dồn lại trong ao chen chúc những vệt đen chi chít, có con nằm dài như chiếc xuồng, có con ngóng mỏ lên như họng súng thần công, có con sấu già, đốm đỏ ngay giữa tam tinh, nó là con sấu chúa khôn lỏi, trợn mắt hướng về lũ người rồi bò thui lui về giữa lòng ao để thủ thế...

Một cảnh tượng thật khủng khiếp, vẻ dữ dằn của thiên nhiên đã đe dọa cuộc sống bình yên. Người ăn ong trong rừng mang tin dữ về cho dân làng Khánh Lâm khiến mọi người ai nấy đều dáo dác. Một tai họa rình rập nhưng không ai dám ra tay tiêu trừ đàn sấu nguy hiểm.

Nghe chuyện này có người đã nhận xét: "Thực là bậc thánh của xứ này rồi! Mưu kế như vậy thực quả cao cường". Cũng qua lời tường thuật lại chuyện bắt sấu một cách khá cặn kẽ của Tư Hoạch, ai cũng thấy rõ ông Năm Hên là người rất dũng cảm. Phải dũng cảm mới giữ vững được thái độ bình tĩnh trước lời sấu dữ mà chẳng chút nao lòng sợ sấu há miệng hung hăng đòi tấp (ổng).

Ông dứt vô miệng sấu một khúc mốp. Chính nhờ lòng dũng cảm, bình tĩnh, nên ông Năm Hên đã đánh gục được đàn sấu ăn thịt người. Bốn mươi lăm con cá sấu bị ông thông cổ cho người xuôi sông chở về. Loài "thủy quái ấy" ngoan ngoãn phục tùng cứ như là được thuần dưỡng rồi vậy. Với lòng dũng cảm, ông đã thực sự là chủ nhân của vùng đất rừng hoang dại này.

Chính môi trường sống khắc nghiệt đã khiến con người phải mài sắc mưu mẹo và tài trí của mình để sinh tồn. Trở lại tính cách của hình tượng ông già "bắt sấu rừng U Minh Hạ" này, ta

thấy ông còn là một con người mang tâm sự u uất. Hãy nghe ông bày tỏ gia cảnh: Cha mẹ tôi sanh ra chỉ có hai anh em tụi tôi... Anh bị sấu ở Ngã Ba Đình bắt mất. Đây là một tổn thất lớn lao đối với ông. Bởi vậy ông thề quyết tâm trả thu cho anh mình.

Năm Hên ở lại cúng bái là muốn giải oan cho linh hồn tổ tiên theo tục mê tín của người Việt, người mà bị thú dữ ăn thịt thì oan hồn vẫn còn theo con thú đó nên khi nhìn thấy đàn sấu bị kéo về, có người đã khấn vái lâm râm vì mưu sinh mà bỏ mạng nơi này. Điều này cho thấy sự đồng cảm của Năm Hên đối với những người bất hạnh bị sấu ăn, là mối tình sâu nặng với tổ tiên.

Sự xuất hiện có phần bí ẩn rồi khi kết thúc truyện nhân vật lại xuất hiện hơi kì quái trong khúc hát gọi hồn lặp lại nên tạo được không khí chung của truyện: thế giới thiên nhiên hoang sơ áp đảo con người. Năm Hên là nhân vật có tính cách Nam Bộ rõ nét: sống hồn nhiên đơn giản, bộc trực, khẳng khái, giàu tình cảm, nghĩa hiệp và mưu trí. Nghệ thuật tạo tình huống và lối kết cấu dẫn dắt truyện hấp dẫn, cốt truyện đơn giản cô đọng.

Qua câu chuyện bắt sấu rừng U Minh Hạ của Năm Hên, tác giả đã miêu tả thiên nhiên vùng miệt vườn cực Nam hoang sơ, đầy bí hiểm đe dọa, từ đó làm nổi bật tài trí của người lao động trong việc chinh phục thiên nhiên để bảo vệ và phát triển cuộc sống.